OPINIE · Advocatuur en rechten van advocaten

Een advocaat zijn in moeilijke tijden

24 januari 2026 · Amsterdam Law Center · 4 min. leestijd

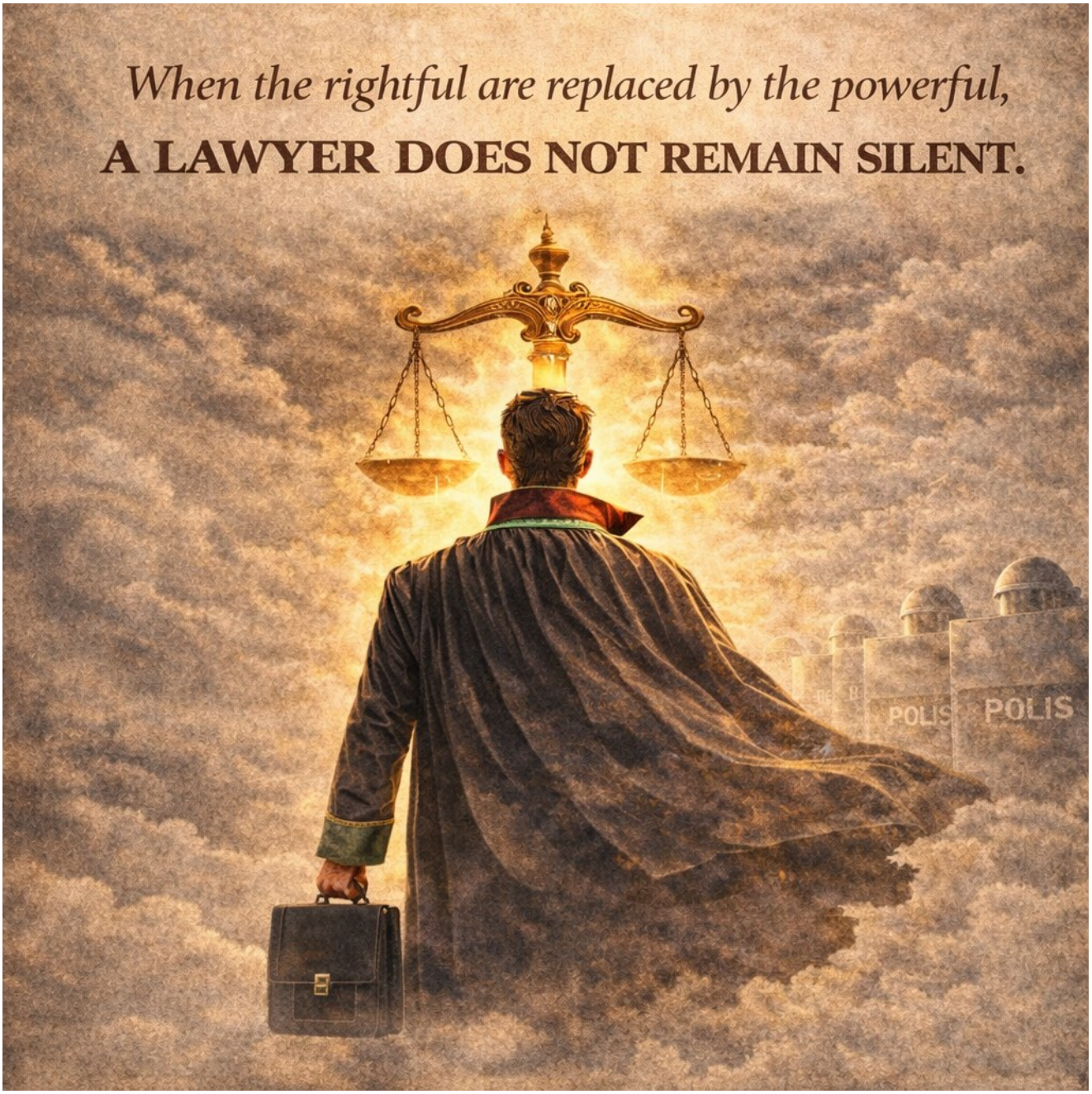

24 januari – Dag van Bedreigde Advocaten is niet louter een professionele herdenking.

Het is een dag waarop we opnieuw worden herinnerd aan de wil om de rechtsstaat te verdedigen, de toewijding aan het ideaal van gerechtigheid en de verantwoordelijkheid om de menselijke waardigheid te beschermen.

Vandaag verzwakt in veel landen wereldwijd het principe van de rechtsstaat, wordt de scheiding der machten uitgehold en raken mensenrechten overschaduwd door politieke berekeningen.

Wat nog zorgwekkender is dan de opkomst van een nieuwe orde waarin de machtigen de rechtvaardigen vervangen, is de toenemende normalisering van een systeem waarin degenen die opkomen voor rechten worden gecriminaliseerd en degenen die zwijgen als “aanvaardbaar” worden beschouwd.

In zo’n periode advocaat zijn betekent niet simpelweg een beroep uitoefenen.

Het is een bewuste keuze.

Waarom is de Rechtsstaat Belangrijk?

De rechtsstaat betekent dat degenen die gelijk hebben, worden beschermd—niet degenen die machtig zijn.

Het houdt in dat de staat, de instellingen en individuen aan de wet zijn gebonden; dat willekeur wordt voorkomen; en dat fundamentele rechten en vrijheden worden gewaarborgd.

“Het recht heeft voorrang, en geen enkel gevoel kan dat overtreffen.”

Wanneer de wet verzwakt, zijn het meestal minderheden, dissidenten en migranten die als eersten lijden.

Want de wet bestaat juist om individuen niet over te laten aan de genade van de meerderheid.

Mensenrechten worden niet beschermd omdat ze populair zijn, maar omdat ze universeel zijn.

Voor kwetsbare groepen is de wet geen luxe—het is een bestaanszekerheid.

De Waarde van de Verdediging

Het recht op verdediging is de basis van een eerlijk proces.

Maar in periodes waarin autoritaire tendensen sterker worden, wordt de verdediging een doelwit.

Wereldwijd plaatsen autoritaire regimes advocaten steeds bovenaan hun lijst.

De taak van een advocaat is niet om zijn cliënt lief te hebben; maar om diens rechten te verdedigen.

Wanneer dat onderscheid wordt vergeten, wordt het rechtssysteem emotioneel en raakt gerechtigheid beschadigd.

Het juiste verdedigen betekent niet populair zijn.

Vaak betekent het bekritiseerd worden—of zelfs buitengesloten.

Maar de advocatuur is **geen** beroep dat zich laat sturen door applaus.

Helaas worden deze waarden tegenwoordig snel uitgehold, en de “rotte appels” binnen dit nobele beroep blijven verder wegrotten in het ritme van het systeem.

Dictaturen en de “Geaccepteerde” Burger

De geschiedenis heeft ons geleerd dat dictaturen eerst de wet instrumentaliseren, vervolgens oppositie criminaliseren, en uiteindelijk stilte tot deugd verheffen.

Naarmate de definitie van de “geaccepteerde burger” smaller wordt, worden andersdenkenden—minderheden en migranten—gemakkelijker doelwit.

Op dat moment wordt de rol van de advocaat cruciaal.

Want de wet moet dienstbaar zijn aan gerechtigheid—niet aan de staat, en niet aan de ideologie die de staat beheerst.

En degenen die deze dienst het best kunnen verlenen, zijn advocaten die geen dienaren zijn van regeringen of machthebbers.

Wanneer advocaten tot zwijgen worden gebracht, verzwakt de wet.

En wanneer de wet verzwakt, verliest de hele samenleving.

De recente gebeurtenissen zijn hiervan een duidelijk bewijs.

Een Dag van Reflectie: Dag van de Advocaten

24 januari mag niet slechts een dag zijn waarop professionele moeilijkheden worden besproken.

Het moet ook een dag zijn waarop cruciale vragen worden gesteld:

- Doen we genoeg om de rechtsstaat te verdedigen?
- Zijn we moedig wanneer we mensenrechten verdedigen?
- Zien we ons beroep enkel als een inkomstenbron, of als een maatschappelijke verantwoordelijkheid?

Elke advocaat moet deze vragen beantwoorden met zijn eigen geweten.

En laten we niet vergeten:

Het zijn niet de “mensen van het systeem”—zij die hun beroep en eer voor weinig verkopen—die de juiste antwoorden geven.

Het zijn de moedige verdedigers van echte rechten en gerechtigheid.

De Hoop Bewaren

Ondanks alle moeilijkheden is hopeloosheid geen optie.

De geschiedenis van het recht laat zien dat perioden van onderdrukking nooit blijvend zijn.

Maar verandering gebeurt niet vanzelf—het gebeurt door de inzet van advocaten, academici, het maatschappelijk middenveld en bewuste burgers.

Als migratieadvocaat geloof ik dit van harte:

Gerechtigheid krijgt pas betekenis wanneer zij op basis van principe wordt verdedigd—niet op basis van identiteit.

Advocaat zijn betekent niet aan de kant staan van de machtigen, maar aan de kant van het recht.

Slotwoord

Op 24 januari, de Dag van Bedreigde Advocaten, moeten wij de wereld opnieuw herinneren aan de rechtsstaat, de mensenrechten en de onafhankelijkheid van de verdediging.

Er kunnen tijden zijn waarin degenen die het juiste verdedigen, worden gecriminaliseerd.

Maar de geschiedenis oordeelt niet over degenen die aan de kant van de wet staan, maar over degenen die haar schenden.

De strijd voor gerechtigheid kan lang zijn.

Maar deze strijd is onmisbaar voor de bescherming van de menselijke waardigheid.

En juist daarom is de advocatuur niet slechts een beroep;

HET IS EEN HOUDING.

H. Hüseyin TANRIVERDİ

Gedownload van amsterdamlawcenter.com op 23 november 2026. Actuele versie: https://amsterdamlawcenter.com/nl/een-advocaat-zijn-in-moeilijke-tijden/